

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
WWW.SOURPHAGOP.ORG (18-րդ տարի)

Այս թիւով.....

Հոկտեմբեր ամսուան բացատրական տօնացոյց Էջ 2, 3, 4

Ս. Աւետարանիչներ.
Ս. Մատթէոս, Ս. Մարկոս,
Ս. Դուկաս, Ս. Յովհաննէս
Քրիստոսի 72 աշակերտները
Եօթանասնից կամ Septuagint
Ս. Թարգմանիչ Վարդապետները
Ս. Մեսրոպ Մաշտոց
Ս. Եղիշէ Պատմիչ
Ս. Դաւիթ Անյաղթ
Ս. Սովսէս Քերթող
Ս. Գրիգոր Նարեկացի
Ս. Ներսէս Շնորհալի

Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանը Էջ 5

Օշական գիւղի Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցին Էջ 6

Փութանակի Թարգմանութիւն Էջ 6

Ս. Թարգմանչաց շարական, Մեսրոպ Մաշտոցին Էջ 7

Եկեղեցական բառարան Էջ 8-9

Պահուած Բառ Էջ 10

Յիսուսի Առաքեալները Էջ 11

Յիսուսի Փորձութիւնը Էջ 12

Խօսքեր Ղազարոս Աղայեանէն Էջ 13

Ո՛րն է ճիշդ պատասխանը Էջ 14-17

Լուրեր՝ Կիրակնօրեայէն Էջ 18-20

Հոկտեմբեր 2018 (ԻԶ տարի թիւ 2)

Ամսուան Համարները

«Ճանաչել զիմաստութիւն եւ զիրատ իմանալ զբանս հանձարոյ»: *Առակաց 1.2*
«Իմաստութեան սկիզբը Տիրոջ երկիւղն է»: *Առակաց 1.7*

Հոկտեմբեր ամսուան բացատրական տօնացոյց

Շրթ. 6	Եօթանասուներկու Աշակերտներ Քրիստոսի
Շրթ. 13	Մեր Ս. Թարգմանիչ վարդապետներ
Շրթ. 20	Ս. Աւետարանիչներ՝ Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս, Յովհաննէս
Շրթ. 27	Ս. 12 վարդապետներ
Կիր. 28	Գիտ Ս. Խաչի

Պահքի Օրեր: 3, 5, 10, 12, 17, 19, 24, 26, 31

Ս. Մատթէոս

Ս. Մարկոս

Ս. Ղուկաս

Ս. Յովհաննէս

Այս տարի Հոկտեմբեր 20-ին Հայաստանեայց եկեղեցին կը յիշատակէ տօնը Քրիստոսի կեանքն ու քարոզչութիւնը պատմող աւետարաններու հեղինակներուն՝ Ս ու Ր Բ աւետարանիչներ՝ Մատթէոսի, Մարկոսի, Ղուկասի եւ Յովհաննէսի:

Մատթէոս պաշտօնով մաքսաւոր էր՝ այսինքն հարկահաւաք, երբ Յիսուս զինք իր 12 առաքեալներէն մէկը ըլլալու կանչեց:

Մարկոսի Աւետարանը չորս աւետարաններէն ամենէն կարճն է եւ գրուած է բոլորէն առաջ:

Ղուկաս յոյն բժիշկ մըն էր, որ աշակերտած էր Պօղոս առաքեալի, անոր հաւատարիմ գործակիցը դարձած եւ բազմաթիւ անգամներ անոր հետը ճամբորդած:

Յովհաննէս՝ Յիսուսի 12 Առաքեալներէն կրտսերագոյնն էր: Իր աւետարանը յատկանշական կերպով տարբեր է միւս աւետարաններէն: Անիկա Յիսուսը կը ներկայացնէ որպէս Աստուծոյ Խօսքը որ մարմին եղաւ եւ մեր մէջ բնակեցաւ:

Քրիստոսի 72 աշակերտները Բացի 12 առաքելներին Յիսուս ուներ նաև 72 աշակերտներ, որոնք ուղարկեց Բարի Լուրը քարոզելու բոլոր ազգերուն: Դժբախտաբար, Աւետարաններուն մէջ նշուած չեն այս աշակերտներու անունները: Աւետարաններուն մէջ, «աշակերտ» բառը ընդհանրապէս կը գործածուի Քրիստոսի բոլոր հետետորդներուն համար: Յիսուս Քրիստոս իր առաքելները եւ աշակերտները «իբրև գառներ գայլերու մէջ», երկու երկու ուղարկեց, քարոզելու Աստուծոյ Արքայութիւնը՝ ըսելով. «Ով որ ձեզ լսէ՛ զիս լսած կ'ըլլայ, եւ ով որ ձեզ մերժէ՛ մերժած կ'ըլլայ զիս դրկողն ալ» (տե՛ս Դուկաս Ժ 1-20): 12 առաքելներուն եւ 72 աշակերտներուն միջեւ գրեթէ տարբերութիւններ չկան. անոնք ունին նոյն իշխանութիւնը եւ նոյն առաքելութիւնը (Դուկաս Ժ 9, Թ 1), սակայն 72 աշակերտներուն բոլոր անունները, Բեթլեհեմի սուրբ մանուկներու նման, միայն Աստուծոյ յայտնի են՝ գրուած երկնքի արքայութեան սրբազան գիրքին մէջ:

Հայ Առաքելական եկեղեցին, Քրիստոսի 72 աշակերտներու յիշատակութեան օրը կը տօնէ Վարազայ Խաչին յաջորդող շաբաթ օրը, որ այս տարի կը հանդիպի Հոկտեմբեր 6-ին:

Եօթանասնից կամ Septuagint Ե. Դարուն մեր Թարգմանիչները Աստուածաշունչի թարգմանութեան համար ո՞ր բնագիրները օգտագործեցին: Ասորակա՛ն բնագիրները թէ յունական բնագիրները: Առաջին փութանակի (աճապարանօք) թարգմանութենէն ետք անոնք մասնագիտական թարգմանութիւնը կատարեցին եօթանասնից յունարէն բնագրէն մանաւանդ Հին Կտակարանի պարագային: Եօթանասնից թարգմանութիւնը կատարուած է 285-240 թուականներուն (Ք. Ա.): Եգիպտոսի Պտղոմէոս թագաւորը իր գրադարանապետ Տիմոթրիոս Փալերիոսի թելադրութեամբ, Երուսաղեմէն 70 ուսեալ հրեայ դպիրներ կանչել կու տայ Աղեքսանդրիա՝ Եգիպտոս եւ Հին Կտակարանը թարգմանել կու տայ եբրայերէնէ յունարէնի: Այս թարգմանութիւնն է ահաւասիկ Եօթանասնիցը: Թարգմանչաց սերունդը այս թարգմանութեան մէջ ներառած է երկրորդական կամ պարականոն գիրքերը:

Սբ. Թարգմանիչ Վարդապետները Սբ. Թարգմանիչ Վարդապետներու տօնը հայ ժողովուրդի ամենանուիրական եւ սիրուած ազգային-եկեղեցական տօներէն է: Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին սուրբ թարգմանիչ վարդապետներու անուան ներքեւ կը տօնէ Մեսրոպ Մաշտոցի, Եղիշէ Պատմիչի, Մովսէս Խորենացիի, Դաւիթ Անյաղթ փիլիսոփայի, Գրիգոր Նարեկացիի եւ Ներսէս Կլայեցիի (Շնորհալի) պայծառ յիշատակը:

Ս. Թարգմանիչներն իրենց անսահման ջերմութեամբ եւ հաւատքի լոյսով ցրեցին տիրող խաւարն ու ջերմացուցին հայ մարդու հոգին: Անոնց շնորհիւ Աստուածաշունչ մատենար հայերէն թարգմանուեցաւ, եւ հայը առաջին անգամ ըլլալով հնարաւորութիւն ստացաւ իր մայրենի լեզուով կարդալու Աստուծոյ կենդանի խօսքը: Սրբազան թարգմանիչներն իրենց լայն գործունէութեամբ նպաստեցին Հայոց աշխարհի հոգևոր-մշակութային զարթօնքին: Ս. Գրքի թարգմանութեան յաջորդեցին Եկեղեցւոյ Ս. Հայրերու բազմաբնոյթ երկերու հայերէն թարգմանութիւնները,

որոնցմէ շատեր այսօր, իրենց բնօրինակներու կորստեան պատճառով, բնագրի արժէք ստացած են:

Ս. Մեսրոպ Մաշտոց (362-440) ստեղծած է Այբուբենը 405 թուականին: Ծնած է Տարսն քաղաքի Հացեկաց գիւղին մէջ, մօտաւորապէս 362 թուականին: Ան շատ լաւ գիտեր նաեւ յունարէն, պարսկերէն, ասորերէն եւ վրացերէն: Ան արքունիքի ատենադպիր էր, ապա զինուորական ծառայութեան մտնելէ ետք 394 թուականին դարձած՝ վանական: Հայաստանի տարբեր շրջանները քարոզելով՝ Մաշտոց խորապէս գիտակցած է երկրին մէջ տիրող օտար ազդեցութիւններու հետեւանքով իր ժողովուրդին սպառնացող վտանգին եւ վճռած է ստեղծել հայոց գիրերը: Այդ նպատակով Սահակ Պարթեւ կաթողիկոսի եւ Վռամշապուհ թագաւորի աջակցութեամբ ան ուղղուած է Ասորիք: Բաւական նեղութիւններէ ետք 405 թուականին Մաշտոց վերադարձած է հայրենիք իր հետ բերելով իր ստեղծած 36 գիրերը: Անկէ ետք, Ս. Սահակ հայրապետին օգնած է Հայ դպրութեան տարածման: Բացած է դպրոցներ, եկեղեցական արարողութիւնները հայացնելու նպատակով կազմած է Պատարագամատոյց «Մաշտոցի եւ Ժամագրքի նախնական տարբերակները», սկսած է Աստուածաշունչի թարգմանութիւնը, գրած է քարոզներ: Վախճանած է 17 Փետրուար 440-ին Վաղարշապատի մէջ եւ թաղուած՝ Օշական գիւղին մէջ:

Ս. Եղիշէ Պատմիչ (~ 410 - ~470) գրած է «Վարդանանց եւ Հայոց Պատերազմի Մասին», Հայ մեծ պատմիչ եւ աստուածաբան եւ կրօնաբան աշակերտ Ս. Սահակ Պարթեւի եւ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի: 434-441 կ'ուսանի Աղեքսանդրիոյ մէջ: Հայաստան վերադառնալէ ետք կը ծառայէ Վարդան Մամիկոնեանին որպէս զինուոր եւ դպրապետ: 450-451 Վարդանանց պատերազմին մասնակցելէ ետք կը լքէ զինուորական ասպարէզը, կը հեռանայ աշխարհական կեանքէն եւ կը դառնայ մենակեաց:

Ս. Դաւիթ Անյաղթ Փիլիսոփայ (~475-~550) Հայ մեծ իմաստասէր, ծնած է Տարսնի Ներգին գիւղին մէջ: Իր ուսումը ստացած է Աղեքսանդրիոյ մէջ: Հրապարակային փիլիսոփայական վէճերու մէջ իր յաղթանակներուն համար ստացած է Անյաղթ տիտղոսը: Ան հիմնադիրն է Հայաստանի մէջ տրամաբանական գիտութիւններու: Ան փիլիսոփայութեան տուած է բարոյագիտական ուղղութիւն: Դաւիթ Անյաղթի մեծագոյն գրական գործը «Մահմանք Իմաստասիրութեան» գործն է, որ մէկ հազարամեակ եղած է մեկնողական աշխատութիւններու առարկայ: Ան նաեւ ստեղծած է բազմաթիւ երգեր եկեղեցւոյ համար:

Ս. Մովսէս Քերթող Սիւնեցի (է. դար) Իր ծննդեան եւ մահուան թուականները անյայտ են: Եղած է Է. դարու երկրորդ կէսի աստուածաբան, թարգմանիչ, ծիսագետ եւ երաժիշտ-տեսաբան:

Ս. Գրիգոր Նարեկացի (951-1003) Բանաստեղծ, երաժիշտ, Հայ առաքելական եկեղեցւոյ տօնելի սուրբերէն: Անոր ամենէն յայտնի ստեղծագործութիւնն է «Մատեան Ողբերգութեան»ը, որ աւելի հանրածանօթ է իբր «Նարեկ» աղօթագիրք:

Նարեկացիի «Մատեան Ողբերգութեան»ը հրատարակուած է գրաբար, աշխարհաբար՝ արեւելահայերէն եւ արեւմտահայերէն, եւ թարգմանուած է բազմաթիւ լեզուներու ինչպէս ֆրանսերէն, անգլերէն, պարսկերէն, իտալերէն, գերմաներէն եւ սպաներէն: Հետաքրքրական է նաեւ թէ նոյն այս գլուխ-գործոցի գրչագիր ընդօրինակութիւններէն մեզի հասած է 150-էն աւելի օրինակներ:

Ս. Ներսէս Շնորհալի (1102 - 1173) Բանաստեղծ, երաժիշտ, ամենայն հայոց կաթողիկոս, Ներսէս Դ. Կլայեցի, կոչուած է «Շնորհալի» իր բացառիկ գիտութեան եւ առաքինի վարքին համապատասխան: Ան կրած է նաեւ բազմաթիւ այլ որակաւորումներ, որոնցմէ են «Երկրորդ լուսաւորիչ», «Եռամեծ վարդապետ», «Երանաշնորհ սուրբ», «Համահրեշտակ» եւ այլն:

Ներսէս Շնորհալիի հոգեւոր բանաստեղծութիւնները թիւով շատ են: Անոնցմէ ամենէն աւելի ծանօթ է «Հաւատով խոստովանիմ» աղօթքը, որ 24 տուներէ բաղկացած գեղեցիկ բանաստեղծութիւն մը կարելի է համարել: Այս տուններէն իւրաքանչիւրը կը վերագրուի օրուան 24 ժամերէն իւրաքանչիւրին: Ան պարզ ու նոյն ատեն խորաթափանց աղօթք մըն է:

Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանը

Մատենադարանի շէնքին դիմաց տեղադրուած են հայ գրաւոր մշակոյթի տարբեր ոլորտները ներկայացնող միջնադարեան նշանաւոր գործիչներու մեծադիր արձանները (ձախէն աջ)։

1. Թորոս Ռոսլին - մանրանկարիչ, 13-րդ դ.,
2. Գրիգոր Տաթևացի - աստուածաբան, փիլիսոփայ եւ ուսուցչապետ, 14-15-րդ դ.,
3. Անանիա Շիրակացի - մաթեմատիկոս, տոմարագէտ, տիեզերագէտ, 7-րդ դ.,
4. Մովսէս Խորենացի - պատմիչ, 5-րդ դ.,
5. Մխիթար Գոշ - իրաւագէտ, 12-13-րդ դդ.,
6. Ֆրիկ - բանաստեղծ, 13-րդ դ.,

Մեսրոպ Մաշտոցի արձանը՝ Մատենադարանի մուտքին

Օշական գիւղի Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցին

Մեսրոպ Մաշտոցի անունը կրող այս եկեղեցին կառուցուած է 1875 թուին, Գեորգ Դ. Կաթողիկոսի օրով: Սուրբին մասունքները կը հանգչին եկեղեցւոյն խորանին տակ: 1962 թուականին, Մեսրոպ Մաշտոցի ծննդեան 1600-ամեակին առիթով, գիւղի մուտքին զետեղուեցաւ նաեւ յուշարձան մը՝ հայ գիրերու նուիրուած կոթող մը: Կոթողը կը ներկայացնէ բացուած մատեանի նմանող երկու յուշասալեր, որոնցմէ ձախ կողմինին վրայ քանդակուած է հայերէն այբուբենը: Ան՝ այբուբենին նուիրուած առաջին յուշարձանն է (տեսնել ձախին): 2005-ին, Հայ գիրերու գիւտին 1600- ամեակին առիթով Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցւոյ պարտեզին մէջ տեղադրուեցան 36 գիրերը որպէս խաչքար: (որոնցմէ Թ գիրը կը գտնէք այս թերթի երրորդ էջին վրայ):

Փութանակի թարգմանութիւն Բոլորիս ծանօթ են, անպայման, Կորին Մքանչելի, Եզնիկ Կողբացի եւ Մովսէս Խորենացի անունները: Անոնք Մեսրոպ մաշտոցի աշակերտներն են որոնք կը դասուին մեր առաջին թարգմանիչներու կարգին: Հայաստանեայց եկեղեցին մեր թարգմանիչները սրբացնելով անոնց յատկացուցած է իւրայատուկ յիշատակութիւն, որ կը տօնենք Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին:

Բոլորիս ծանօթ է նաեւ այն իրողութիւնը թէ առաջին գիրքը, որ հայերէնի կը թարգմանուի 408-415 թուականներուն միջեւ, Սուրբ Գիրքի Հին ուխտն էր կատարուած Եօթանասնիցէն: Նոյնքան հետաքրքրական է նաեւ զիտնալ թէ Նոր Ուխտի հայերէն լեզուով թարգմանութիւնը եղած է ասորերէն հին թարգմանութեան մը հետեւողութեամբ: Այս թարգմանութիւնն է որ կոչուած է «փութանակի թարգմանութիւն», որ կը նշանակէ հապճեպով, անապարանքով կատարուած թարգմանութիւն:

Միջնադարեան Հայ Չեռագիր, ԺԲ դար

Հայ Գրչութեան Կեդրոնները Հայ գրչութեան առաջին կեդրոնը Վաղարշապատն է: Այստեղ Ե. դարէն սկսեալ գրուած, ընդօրինակուած եւ Հայաստանի տարբեր կողմերը դրկուած են հայերէն ձեռագիրներ: Ասոնք իրենց կարգին կրկին ընդօրինակուելով բազմացուած են գրչութեան նոր կեդրոններու մէջ:

Միջնադարեան Հայաստանի մէջ եղած են աւելի քան 1,500 գրչութեան կեդրոններ, որոնք գործած են տարբեր ժամանակներու մէջ եւ ունեցած տարբեր ընդգրկումներ: Առաւել նշանաւոր էին Վաղարշապատի, Սիւնեաց, Անձեւացեաց, Տաթեւի, Վարազի, Նարեկի, Հաղբատի, Սանահինի եւ այլ գրչութեան կեդրոնները:

Մ. Թարգմանչաց շարական Մեսրոպ Մաշտոցին

Որք զարդարեցին տընօրինաբար զիմաստս անեղին,
հաստատելով յերկրի Ըզգիր կենդանի:
հովուել ըզհօտ Նոր Իսրայելի
երգով քաղցրութեան հնչմամբ զԱստուա՛ծ օրինեսցուք:

Որք զերկրաւոր մեծութիւն փառաց իւաւար կոչեցին,
ապաւինելով ի յոյս անմահ փեսային՝
անձառ բանին արժանի եղեն.
երգով քաղցրութեան հնչմամբ զԱստուա՛ծ օրինեսցուք:

Որք զօրութեամբ Հօր իմաստութեան Էին անեղի,
հաստատեցին զաթոռ սրբոյն Գրիգորի
թարգմանութեամբ նշանագրութեան.
երգով քաղցրութեան հնչմամբ զԱստուա՛ծ օրինեսցուք:

Ով մեծագործ Մեսրոպ Մաշտոց,
մեր առաջին բացուած դպրոց:

Մեր առաջին լեզուի տաճար,
լուսապայծառ Հայոց հանճար:

Ամէն գիրըդ անձէթ ճրագ,
մեզ հայ պահող անմար կրակ:

Դուն մեր մեծ պապ Հացիկ գիւղէն,
Սշոյ դաշտի քաղցրիկ հողէն:

Շրթունքներով մեր մանկական՝
քեզ հազար փառք յաւերժական:

Ի՞նչ է կարծիքդ

Վերի նկարին մէջ կը տեսնենք Այբուբենի հսկայ գիրերը Ապարանի մէջ գտնուող դաշտի մը մէջ: Հաւանաբար ուրիշ ժողովուրդ չկայ որ իր Այբուբենի քարէ շինուած տառերը ցուցադրէ դաշտի մը մէջ. ցոյց տալու համար իր հպարտութիւնը իր Այբուբենին եւ լեզուին հանդէպ: Սակայն, ըստ քեզի ո՞ր մէկը աւելի կարելոր է. ցուցադրել քարացած այբուբենի տառէ ըր, թէ մեսրոպատառ այբուբենին կեանք տալ զայն գործածելով մեր առօրեային մէջ երբ կը գրենք գործածելով համացանցի (Internet, Facebook, text, email եւ այլն) վրայ:

Պահուած բառ

h	տ	պ	ա	ր	ա	ն	պ	տ	օ	թ	մ
ա	ա	ա	պ	ա	տ	ա	ր	ա	գ	ա	ե
յ	ս	տ	ա	ց	ա	գ	ի	ր	ա	ր	ս
ա	ն	ո	թ	ա	ր	գ	մ	ա	ն	գ	ր
պ	ա	ւ	ա	ն	ա	կ	ա	ծ	կ	մ	ո
ա	բ	ի	ւ	ր	ծ	ե	մ	ե	ա	ա	պ
h	ա	ր	դ	ա	ր	կ	ա	լ	ն	ն	ս
պ	ն	ա	չ	ի	ն	ի	շ	թ	ա	ե	ա
ա	ե	ն	ե	ն	պ	ա	տ	ա	կ	լ	հ
ն	ա	բ	ա	ս	ի	ա	ո	ն	ա	լ	ա
ւ	յ	ա	յ	բ	ո	ւ	ց	բ	ե	ն	կ

արասիա այբ ու բեն ալան արդար աւանակ
 թարգման թարգմանել թաւ կալ
 հայապահպան մամա մեծ Մաշտոց Մեսրոպ
 նպատակ նկանակ շինիչ
 պատուիրան պատարագ ստացագիր Սահակ
 տպարան տասնաբանեայ տարածել տօթ

պահուած բառ՝ 6 գիրով, կաթողիկոսի մը մականունը:

Յիսուսի Առաքեալները

Յիսուս ընտրեց 12 յատուկ ընկերներ որպէսզի իրեն օգնեն իր գործերուն մէջ: Յուդայի մասնութենէն ետք, Բսաղին 11 առաքեալներ միայն: Վարի խառնուած գիրերը շտկելով գտիր անոնց անունները եւ գրէ գծիկներուն վրայ: Կրնաս կարդալ Մատթէոս 10:2-4 եթէ օգնութեան պէտք ունիս:

ՏՐԵՈՂՍ _____ ԴԱԻՅՈ _____

ԴՐԱՍԷԱՆ _____ ՆՆՀՅՈԱՎՍԷ _____

ԲՅԱՈՈԿՍ (Զեբեդէոսի որդին) _____ ՍՄՆԻՈ _____

ՅՈՍԿԲԱՈ (Ալփէոսի որդին) _____ ԹԴԷԱՈՍ _____

ՊՊԻԻԼՓՍՈ _____ ՄՏԷՍՈԹԱ _____

ՍԷՈՈՐԲԱԹՂՍՈ _____ ԹՎԱՈՄՍ _____

Յիսուս կը քարոզէ Առաքեալներուն

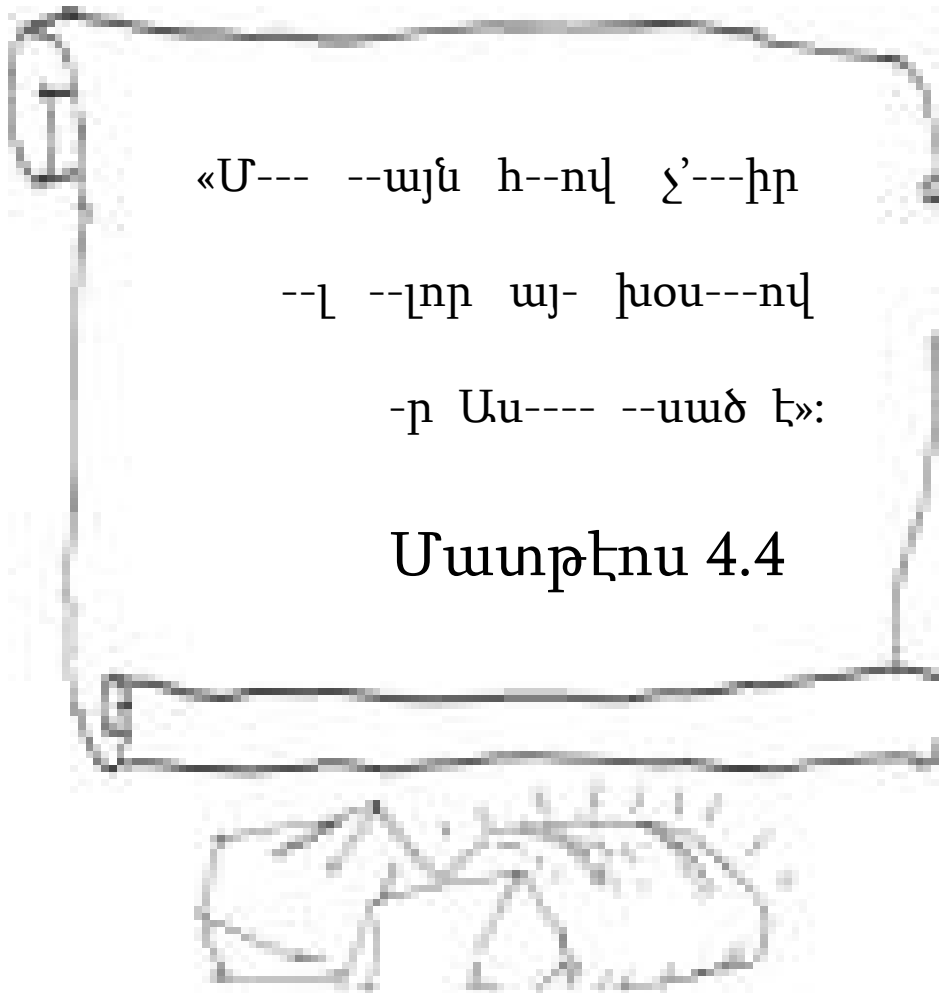
Յիսուսի Փորձութիւնը

Մատթէոս 4.1-11

Յիսուս Սատանային փորձուեցաւ անապատին մէջ ուր քառասուն օր եւ գիշեր ծոմապահութեամբ անցուցած էր եւ՝ անօթի: Սատանան ըսաւ.
 - «Եթէ Աստուծոյ Որդին ես, ըսէ՛ որ այս քարերը հաց դառնան»:

Յիսուսի պատասխանը գտէք բառերը ամբողջացնելով հետեւեալ գիրերով ու վանկերով:

իօ	ւի	բո	աց	ապր	քեր
n	ն	տուած	արդ	այ	

«Առանց մեսրոպեան ոճով մարդակերտումի՝ խախուտ են բոլոր կերտուածքները մեր ազգային կեանքին, ինչպէս խախուտ են աւագահիմն ու հողաշէն կառոյցները աշխարհի...»:

«Հայ Գիրքը միւռոն է մեր ժողովուրդի գաւակներուն համար: Ան, որ Հայ Գիրք կը կարդայ, կը միւռոնուի հայութեամբ»:

Գարեգին Ա.

Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց

Իրարու միացուր այս բառերն ու անոնցմէ իւրաքանչիւրին յարմարող սահմանումը:

ա. Գրիչ	1. Հորթի կամ գառնուկի մորթով շինուած գրելու կաշի
բ. Վանական	2. Հին գիրք
գ. Հորթ	3. Կովու ձագ
դ. Մագաղաթ	4. Վանքի մէջ ապրող կրօնական
ե. Մատեան	5. Ձեռագիր մատեան ընդօրինակող մարդ
զ. Մատենադարան	6. Հոն՝ ուր ձեռագիր մատեաններ պահուած են

Խօսքեր՝ Ղազարոս Աղայեանէն

Բաւական չէ ազգասէր եւ հայրենասէր ըլլալը: Պէտք է քիչ մըն ալ լեզուասէր ըլլալ, պէտք է սիրել, պաշտել, զգուել հարազատ լեզուն. այս սէրը միայն կը բանայ մեր առջեւ լեզուի անհատնում ճոխութիւնը, անոր նրբութիւնը եւ քաղցրութիւնը:

Եթէ բոլոր հայ մայրերը այնքան հայրենասէր եւ ազգասէր ըլլան, որ իրենց գաւակներուն հետ մայրենի լեզուով խօսին, անոնց սրտին մէջ ազգային պատուասիրութիւն ձգեն, հայրենիքի սէր, ալ այնուհետեւ ի՞նչ մահ կարող է սպառնալ մեզի:

Տնօրենին խօսքը: արտասանուած 23 Սեպտեմբեր 2018-ին Սուրբ Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ, պատարագի ընթացքին:

Այս տարի մեր Սուրբ Յակոբ Համայնքին 60 ամեակն է եւ ասիկա առիթ մը պիտի ըլլայ հաշուետուութիւն մը ընելու մեր Համայնքային կեանքին վաթսուն տարիներուն:

Համայնքները, եւ մեր պարագային Սուրբ Յակոբի համայնքը, ստեղծուած են իրենց անդամներուն ԻՆՔՆՈՒԹԻԻՆը պահպանելու համար: Համայնք մը չի կրնար ծառայել նպատակի մը, կոչումի մը, երբ կը պակսի իրեն իր ինքնութեան խարիսխը կամ իր անհատականութեան առանձնայատուկ նկարագիրը:

- Համայնքը ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆ պէտք ունի որպէս խարիսխ, որպէսզի փոթորկոտ ծովին ալիքներուն կարենայ հակազդել եւ շատ չի տարուբերիլ, որ խորտակումի կրնայ տանիլ:

- Ազգ մը եւ համայնք մը ՀՈԳԵԿԱՆ ԵՒ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆ պէտք ունին որովհետեւ երբ ազգի մը կամ համայնքի մը հոգեկան եւ բարոյական ոյժը տկարանայ, ոչ քաղաքական, ոչ ռազմական եւ ոչ նիւթական հարստութիւնը կը փրկէ այդ ազգը կամ համայնքը:

- Եկեղեցւոյ Շէնքը կարելոր է, սակայն նիւթական արժէք ըլլալէ աւելի, շէնքը պէտք է դառնայ գործող հոգեկան ոյժ, բարոյական ուսուցում եւ նկարագրի կազմաւորման ընթացք...:

Եւ ի՞նչ է մեր համայնքին ինքնութիւնը: Մեր համայնքին ինքնութիւնը մեր ՀԱՅ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ինքնութիւնն է: Մեր Համայնքը հիմնուեցաւ, երբ խումբ մը ազգայիններ, Սուրբ Յակոբ եկեղեցին հիմնեցին եւ այս եկեղեցիին անդամները որպէս պտղատու ծառեր Սուրբ Յակոբի պարտեզին մէջ աճեցան եւ պտուղ տուին : Եւ երբ իրենց ժամանակը վերջացաւ, պտուղ տալէ դադրեցան եւ վերջ ի վերջոյ մեռնելով բաժնուեցան: Ուրեմն որպէսզի Պարտեզը շարունակէ պարտեզ փսալ, պէտք է նոր ծառեր տնկել եւ որպէսզի Համայնքը պահէ իր ինքնութիւնը, մեր համայնքին համար, ՀԱՅ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ինքնութեամբ ծառեր պէտք է տնկուին... Սակայն ծառ տնկելը չի՛ քաւեր: Հաւանաբար պէտք է 10-15 տարիներ սպասել, ջրել, խնամել ծառը որպէսզի սկսի պտուղ տալ...անխնամ թողուած ծառը պտուղ պիտի չտայ, որովհետեւ պիտի որդնտի...

Իւրաքանչիւր երախայ որ մկրտուած է մեր եկեղեցւոյ մէջ, Սուրբ Յակոբի պարտեզին մէջ տնկուած ծառ մըն է... եւ ծառերը ջրելու եւ հոգ տանելու փոխաբերական իմաստը, մանուկի Դատիարակութիւնն է, եւ մենք մեր Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցին մէջ այդ կը փորձենք ընել 39-րդ յաջորդական տարին ըլլալով...

Այսօրուան ճաշու աւետարանի ընթերցումը Մարկոս 10:1-12 է, սակայն եթէ շարունակենք, յաջորդ 4 համարներուն կը կարդանք:

Եւ այս նշանաբանով է որ 1929-ին Կիլիկիոյ Սահակ Բ. Կաթողիկոս Խապայեանը հիմնեց Հայաստանեայց եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ դպրոցները:

Կիրակնօրեայ Դպրոցին Նպատակն է

Ա. Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ դաւանութեան եւ աւանդութեան համաձայն կրօնական դաստիարակութիւն տալ մասնաւորապէս մանուկներուն եւ պատանիներուն, իբրեւ լրացուցիչ մասը ազգային ընդհանուր կրթութեան եւ դաստիարակութեան, եւ ընդհանրապէս ալ չափահասներուն աւանդել քրիստոնէութեան եւ Մայրենի Եկեղեցւոյ վերաբերեալ գիտելիքներ եւ ծանօթութիւններ:

Բ. Այս դաստիարակութեան նպատակն է Հայ ժողովուրդին զաւակները գիտակից ընել իրենց Քրիստոնէական Կրօնքին եւ Մայրենի Եկեղեցւոյն եւ շինել անոնց քաղաքացիական նկարագիրը:

Վերջ ի վերջոյ եթէ մեր Համայնքի Պարտեզին մէջ Հայ Քրիստոնէայ Գիտակցութեամբ ապագայի սերունդ չպատրաստենք, Այն ատեն, որպէս համայնք չենք կրնար մեր ՀԱՅ Քրիստոնէայ Նպատակին եւ Հայ Քրիստոնէայ կոչումին հաւատարիմ լինել: Կրնանք լինել համայնք, որոշ ժամանակի մը համար, սակայն անխարխիւ, ալիքներուն քմահաճոյքին ձգուած:

Եւ եթէ մեր Հայ Քրիստոնէութիւնը պիտի պահենք եւ մեր համայնքը վերանորոգենք, մեր մանուկները այնպէ՛ս պէտք է դաստիարակել որպէսզի անոնք .

- Սորվին Խաչ հանել եւ գիտնան թէ պէտք է ապրին այդ խաչը
- Սորվին Աղօթել եւ աղօթքներ որպէսզի կարենան շաղկապել իրենք զիրենք մինչեւ Վարդանանք, Մեսրոպ Մաշտոց եւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ
- Գիտնան Հայ Բարքերու եւ կենցաղի մասին եւ մաս դարձնէ զանոնք իր առօրեային

Մեր մանուկները այնպէ՛ս պէտք է դաստիարակել որպէսզի անոնք

- Քաջածանօթ ըլլան Հայկական սովորութիւններու
- Կարենան Հայերէն Աստուածաշունչ բանալ եւ կարդալ որպէսզի լիիրաւ մասնակցին Զինուորեալ Եկեղեցւոյ կեանքին

- Գիտնան Հայ Սուրբերու մասին եւ կապի մէջ ըլլան Յաղթական Եկեղեցւոյ հետ

- Տօնեն Հայկական Տօները...
- Գիտնան թէ ինչի՞ կը հաւատան երբ Հաւատամքը արտասանեն եւ Հաւատով Խոստովանիմը կարդան:

Մեր մանուկները այնպէ՛ս պէտք է դաստիարակել որպէսզի անոնք .

- Գիտնան Հայ Եկեղեցւոյ պատմութիւնը որպէսզի գիտնան թէ ուրկէ՛ կու գան եւ ո՞ւր կ՛երթան

- Գիտնան Հայ Եկեղեցւոյ Տաղաւարներ
- Կարենան ունկնդրել եւ մասնակցիլ մեր շարականներու երգեցողութեան:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

Ամբողջացո՛ւր Ըստ Ղուկաս Աւետարանին 9.12-13ի
կ'իրիկնանար, Արձակե՛, գտնեն, ամայի, ուտելիքը, ձուկ,
հաց, բաւականաչափ

Երբ օրը -----, տասներկու աշակերտները
մօտեցան Յիսուսի եւ ըսին.

- ----- ժողովուրդը, որպէսզի երթան շրջակայ գիւղերն
ու ազարակները, հանգչին եւ ուտելիք -----, որովհետեւ հոս
----- տեղ ենք:

Յիսուս անոնց ըսաւ.

- Դո՛ւր սուէք անոնց -----:

Անոնք ըսին.

- Ամբողջ մեր ունեցածը հինգ ----- եւ երկու ----- է. բայց եթէ
կ'ուզես, կ'երթանք ժողովուրդին համար ----- կերակուր
կը գնենք:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա., Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞ր տարին տեղի ունեցաւ հայ գիրերու գիւտը:

- ա. 301
- բ. 405
- գ. 451
- դ. 325

7.- Այս չորս Աւետարանիչներէն ո՞վ բժիշկ էր:

- ա. Ս. Մատթէոս
- բ. Ս. Մարկոս
- գ. Ս. Ղուկաս
- դ. Ս. Յովհաննէս

2.- Ո՞ր գիրքը առաջին անգամ հայերէնի թարգմանուեցաւ:

- ա. Մեր հայերէնի գիրքը
- բ. Կարմիր գլխարկիկը
- գ. Աստուածաշունչը
- դ. Յայսմաւորքը

8.- Այս տարի, Հոկտեմբերի ո՞ր օրը Ս. Խաչին Գիւտը կը սօնենք:

- ա. 10
- բ. 17
- գ. 23
- դ. 29

3.- Ո՞վ ստեղծեց հայ գիրերը:

Սուրբ Մ----- Գ

9.- Յիսուս ինչո՞վ կերակրեց 5,000ը:

4.- Ո՞ւր էր հայ գրչութեան առաջին կեդրոնը:

Վ-----տ

- ա. 5 հաց եւ 2 ձուկ
- բ. 2 հաց եւ 2 ձուկ
- գ. 2 հաց եւ 5 ձուկ
- դ. 5 հաց եւ 5 ձուկ

5.- Ո՞վ է այն սուրբ թարգմանիչը որ գրած է «Հաւատով Խոստովանիմ»ը:

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- գ. Ս. Մովսէս Քերթոզ
- դ. Ս. Ներսէս Շնորհալի

10.- Քանի՞ կողով ճաշ աւելցաւ 5,000ը կերակրելէն ետք:

- ա. 2
- բ. 5
- գ. 10
- դ. 12

6.- Ո՞վ է այն սուրբ թարգմանիչը որ գրած է «Նարեկ»ը:

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- գ. Ս. Մովսէս Քերթոզ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ., Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Գրէ՛ հայերէնի թարգմանուած առաջին համարը:

«Ճ----- Գ-----
եւ Գ----- Ի-----
Գ----- Ի-----»:

2.- Հին Կտակարանի ո՞ր գիրքին առաջին գլխուն երկրորդ համարն է վերել յիշուածը:

- ա. Առակաց
- բ. Սաղմոսաց
- գ. Ժողովող
- դ. Երգ Երգոց

3.- Գրէ՛ 4 Սուրբ Աւետարանիչներուն անունները:

- ա. Ս. -----
- բ. Ս. -----
- գ. Ս. -----
- դ. Ս. -----

4.- Ամբողջացո՛ւր, գործածելով հետեւեալ թիւերէն երկուքը:
12, 24, 48, 72

Բացի -- առաքեալներէն Յիսուս ունէր նաեւ -- աշակերտներ:

5.- Հետեւեալներէն ո՞վ Ս. Թարգմանիչներուն մաս չի կազմեր:

- ա. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Թորոս Ռոսալին

6.- Ո՞վ էր Յիսուսի կրտսերագոյն առաքեալը:

- ա. Մատթէոս
- բ. Մարկոս
- գ. Ղուկաս
- դ. Յովհաննէս

7.- Ըսէ՛ մէկ բառով՝ Ոսկի բերան ունեցող.

Ս. Յովհան Ո-----

8.- Ո՞վ գրեց «Վարդանանց եւ Հայոց Պատերազմի Մասին»:

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

9.- Ո՞վ գրած է «Հաւատով Խոստովանիմ»ը:

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

10.- Ո՞վ գրած է «Նարեկ»ը:

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն

1.- Աստուածաշունչի հայերէնի առաջին թարգմանութիւնը կատարուեցաւ հետեւեալ յունարէն թարգմանութենէն.

Եօթ----- կամ Septuagint LXX:

Փ----- թարգմանութիւն

7.- Հայաստանի ո՞ր գիւղին մէջ կը գտնուի Ս. Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցին:

2.- Թուէ՛ 6 սուրբ թարգմանիչները՝ ժամանագրական կարգով:

ա. (362-440) -----

բ. (410 - 470) -----

գ. (475-550) -----

դ. (Է. դար) -----

ե. (951-1003) -----

զ. (1102 - 1173) -----

8.- Ո՞ւր գրուած է:

«Մարդ միայն հացով չ'ապրիր այլ բոլոր այն խօսքերով որ Աստուած խօսած է».

Մատթէոս -.-

3.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է «Մատեան Ողբերգութեան» հատորին հեղինակը:

Ս. -----

9.- Թուէ՛ Մատենադարանի շէնքին դիմաց հայ գրաւոր մշակոյթի տարբեր ոլորտները ներկայացնող արձանները:

ա. Թ----- Ռ-----

բ. Գ----- Տ-----

գ. Ա----- Ծ-----

դ. Ս----- Խ-----

ե. Մ----- Գ-----

զ. -----

4.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է «Նարեկ» հատորին հեղինակը:

Ս. -----

5.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչը փիլիսոփայական բանավեճերու մէջ միշտ յաղթող էր:

Ս. -----

10.- Ս. թարգմանիչներէն ո՞վ նաեւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս եղած է:

Ս. -----

6.- Ըսէ՛ մէկ բառով «հապճեպով, աճապարանքով կատարուած թարգմանութիւն»:

Լուրեր՝ Կիրակնօրեայէն

Նշելու համար Խաչվերացը, աշակերտները
Խաչվարներ պատրաստեցին:

Լուրեր՝ Կիրակնօրեայէն

Կիրակի՝ 16 Սեպտեմբեր 2018-ին տեղի ունեցաւ մեր 2018-19 Տարեշրջանի (39-րդ) Վերամուտը: Արձանագրութիւնները շարունակուեցան Սեպտեմբեր 23-ին եւ 30-ին: Մեր Գործունէութիւնը, ամէն Կիրակի Ժամը 10:30 – 1:00: Ներփակ կը գտնուէ Վերամուտէն նկարներ:

Խաչվերացի օրը, Կիրակնօրեայ Դպրոցի աշակերտները **ՌԵՅԱՆ**ի թուփ մը ստացան, պատրաստուած Տիկ. Շողիկ Նաճարեանին կողմէ: Ստորեւ կը ներակայացնենք գրութիւն մը քաղուած <http://www.aztagdaily.com/archives/28890>-էն:

Ընտանի բոյսերու դասակարգին մէջ ամէնէն «համեստը» կը նկատուի ռեհանը՝ քաղցրաբոյր բոյս մը, արագ աճող, տոկուն, երկարատեւ ներկայութիւն պահպանող:

Առաւելաբար պատշգամի յատուկ, թաղարներու մէջ աճող այս բոյսը արժանացած է ժողովրդական լայն շրջանակներու յատուկ ուշադրութեան: Կը պատկանի անանուխի «տոհմաճիւղին», որ ունի նաեւ բուժիչ յատկութիւն՝ կարգ մը ցաւերու պարագային:

Ռեհանը անցած է մեր գրականութեան՝ շնորհիւ Գրիգոր Զոհրապի մէկ սիրուն եւ սրտամօտ պատմութեամբ:

Ռեհանը մեծարուած է նոյնպէս Հայաստանեայց Եկեղեցիին կողմէ՝ իբրեւ օրինաբեր, բուրուժաւետ բոյս, մասնաւորաբար Խաչվերացի տօնին, որ կը զուգահիւսի սեպտեմբեր ամսուան 14-ի մօտիկ կիրակիին: Մեր եկեղեցին ռեհան կ'օրհնէ Խաչվերացի սուրբ պատարագի ընթացքին, եւ յաւարտ եկեղեցական արարողութեանց՝ օրհնուած ռեհանը կը բաշխէ (փոքր ճիւղերով) հաւատացեալ ժողովուրդին՝ իբրեւ խաչի կենարար օրհնութիւն:

Չենք ուզեր մտնել մանրամասնութեան մէջ՝ եկեղեցական-ճիսական երեսը բացատրելու, թէ ինչո՞ւ դիմուած է ռեհանի բոյրին, այլ կը մատնանշենք միայն, Խաչվերացի տօնին առիթով, դալար, ազնիւ, բուրուժաւետ բոյսերու ներգործութիւնը մարդ արարածին կեանքին մէջ՝ զայն առաջնորդելով դէպի աստուածային խորհուրդները, բնութեան հետ հաշտ ապրելու զգացումը մշակելով:

Այս ըսելով՝ կը մտաբերենք նոյնպէս ԱԻԱՆԴՈՒԹԻԻՆ կոչուած այն ուժը, որ ազգի մը պահպանման խթանն է, անոր մէջքի գօտին, ինքզինք ամուր եւ զօրաւոր զգալու անփոխարինելի գործօնը: Յիշեցինք ռեհանը, այս պարզուկ բայց բուրուժաւետ բոյսը, յիշեցնելու համար աշխարհիկ ամէն տեսակ հրապոյրներու թակարդին մէջ ինկած մեր հայրենակիցներուն, թէ պահիկ մը մեր աչքերը սեւեռենք դարերու աւանդութիւններէն եւ հաւատալիքներէն մեզի փոխանցուած իւրայատուկ ապրումներուն, ցեղային գոյներուն, որպէսզի կարենանք պահպանել մեր ինքնութիւնը իբրեւ հայ՝ մարդկութեան մէջը:

Լուրեր` Կիրակնօրեայէն «Կիրակի 23 Սեպտեմբերին, Ս. Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի աշակերտ-աշակերտուհիները Ս. Հաղորդութիւն ստանալու համար եկեղեցի եկան: Նախ հետեւեցան Ս. Պատարագին, ներկայ եղան Հայաստանի Վերանկախացման նուիրուած Մաղթանքի արարողութեան, ապա հաղորդուեցան:

Տնօրէնին խօսքը: արտասանուած 23 Սեպտեմբեր 2018-ին Սուրբ Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ, պատարագի ընթացքին (Շար. Էջ 13-էն):

Մեր մանուկները պէտք է դաստիարակուին այս բոլորով իրենց` Հայ Քրիստոնէայ Ինքնութիւնը շեշտելու եւ իրենց նկարագիրը կերտելու համար, եւ մենք այս բոլորին է որ կը ձգտինք մեր Կիրակնօրեայ Դպրոցին մէջ:

Այս բոլորին համար է որ 39 տարիներէ ի վեր Խաչվերացէն սկսելով ամէն Կիրակի կը հանդիպինք ժամը 10:30 էն մինչեւ Կէսօրէ ետք ժամը 1:00, խաղեր կը խաղանք, խումբերու կը բաժնուինք եւ լսարանային պահեր կունենանք, երգեր ու շարականներ կը սորվեցնենք, դասարաններու կը բաժնուինք եւ իւրաքանչիւր տարիքի համաձայն ձեռնարկային աշխատանքներ եւ դասեր կ'ընենք, Հայերէնով Կայքէջ ունինք, www.sourphagop.org:

Ամսաթերթ կը հրատարակենք «Մաշտոցի Արձագանգ»: Հոս կ'արժէ յիշել թէ մեր 11 հոգինոց Տնօրէնութեան եւ ուսուցչական կազմին 6 անդամները մեր Կիրակնօրեայ Դպրոցի շրջանաւարտներն են:

Անշուշտ մենք բոլորս կը փափաքինք որ Սուրբ Յակոբի Պարտեզը պտղատու ծառերով լեցուած ըլլայ, եւ անոր համար կարելոր որոշումներ պէտք է առնուին եւ գործադրուին

- Ի՞նչ որակով հոգ պիտի տանինք Սուրբ Յակոբի Պարտեզին մէջ տնկուած ծառերուն

- Ի՞նչ եղանակով պիտի ջրենք, հողը պարարտացնենք որ ծառը աւելի պտղատու ըլլայ

- Եւ որչա փ ճիգ եւ կարողութիւն պատրաստ ենք տրամադրելու այս վերանորոգման աշխատանքին, մեր Հայ Քրիստոնէայ ապագային համար, որ կը սկսի մեր այսօրուան մանուկներու դաստիարակութեամբ: